

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH
W ZESPOLE SZKÓŁ SKÓRZANO-
ODZIEŻOWYCH STYLIZACJI I USŁUG
W RADOMIU**

Opracowano w składzie:

mgr Teresa Siara – pedagog szkolny
mgr Jolanta Przybytniewska – pedagog szkolny
mgr Joanna Majewska-Wróbel – psycholog

na rok szkolny 2013/2014

WSTĘP

Wśród różnorodnych przejawów demoralizacji za najbardziej niepokojące i zagrażające zdrowiu dzieci i młodzieży uznaje się narkomanię, alkoholizm i prostytutkę. Są to zjawiska, wobec których żaden dorosły nie powinien pozostawać obojętny, zwłaszcza, że zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży najczęściej ze sobą współwystępują. Picie alkoholu czy odurzanie się narkotykami współwystępuje z zachowaniami agresywnymi, przestępczymi, wczesną inicjacją seksualną. Wszystkie te czynniki mogą być przyczyną nawiązywania kontaktów z grupami przestępczymi, a w dalszej kolejności popełniania przestępstw.

Szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały zachowania uczniów spoczywa na nauczycielu. Szkoła, z racji powszechnego charakteru i funkcji jest terenem na którym w różnym stopniu, ujawniają się niemal wszystkie nurtujące młodzież problemy. Szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego i podejmowania stosownych oddziaływań profilaktycznych, wychowawczych, a wobec uczniów niedostosowanych – działań resocjalizujących.

Jednakże wiele wysiłków mających na celu eliminowanie przyczyn przejawów zaburzeń okazuje się mało trafnych i nieskutecznych. Na terenie szkoły dochodzi do zdarzeń, które bezpośrednio zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu (czasem nawet życiu) uczniów. Nauczyciel częstokroć czuje się osamotniony i bezradny w sytuacji kiedy ma do czynienia z zachowaniem w żadnym stopniu nie mieszczącym się w regulaminie szkoły, a nierzadko będącym czynem karalnym lub przestępstwem.

Właściwa, adekwatna do sytuacji reakcja wychowawcy, pedagoga, dyrektora oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji mogą w istotnym stopniu zwiększyć skuteczność oddziaływań. Bardzo ważne jest umiejętne, w pełni profesjonalne przeprowadzanie interwencji z zachowaniem wszelkich praw zarówno dzieci uczestniczących w zdarzeniu, jak i ich rodziców.

W zależności od okoliczności zdarzenia, kategorii popełnionego czynu oraz wieku sprawców – postępowanie wobec ucznia będzie różne.

Wykaz procedur:

1. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.
2. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocy ze strony uczniów.
3. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia.
4. Postępowanie w naruszenie nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.
5. Postępowanie w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji.
6. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.
7. Postępowanie w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego podczas lekcji.
8. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki.
9. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
10. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
11. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki.
12. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.
13. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.
14. Procedura postępowania w sytuacji zniszczenia dziennika lekcyjnego.
15. Procedura postępowania w przypadku kradzieży.
16. Postępowanie w sytuacji uchylania się od obowiązku szkolnego ucznia.
17. Postępowanie w sytuacji spraw spornych i konfliktowych.
18. Postępowanie w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy.
19. Postępowanie w sytuacji wypadku na terenie szkoły.
20. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej.
21. Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia na terenie szkoły.
22. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły.
23. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.
24. Procedury postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej).
25. Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia pełnoletniego przestępstwa z Kodeksu Karnego.

Definicja zachowania agresywnego i przemocowego.

W psychologii **agresja** oznacza „działanie skierowane przeciwko osobom lub przedmiotom, wywołującym u jednostki niezadowolenie lub gniew”*. Agresja może występować w postaci fizycznej lub słownej, może przejawiać się w formie bezpośredniej – skierowanej na osobę lub rzecz wywołującą uczucie wrogości i w formie przemieszczonej – skierowanej na obiekt zastępczy.

Pojęcie agresja i przemoc niejednokrotnie używa się zamiennie. Definicje przemocy zawierają trzy podstawowe kryteria: rodzaj zachowania, intencje i skutki.

Przemoc – to zachowania agresywne i jednocześnie destruktywne w stosunku do innej osoby lub grupy osób, /.../ w wyniku których inne osoby ponoszą uszczerbek na ciele lub w zakresie funkcji psychicznych**. Jest to bezpośrednie oddziaływanie jednego człowieka na drugiego w celu zmuszenia go, wbrew jego woli, do zmiany zachowań, zmiany systemu wartości i bądź poglądów w jakiejś sprawie. Działanie takie stwarza sytuacje zagrażające bezpieczeństwu fizycznemu lub psychicznemu. Przemoc powstaje zwykle na podłożu emocjonalnym, ale czasem jest działaniem ściśle i dokładnie zaplanowanym zarówno pod kątem doboru ofiar, zastosowanych form przemocy, a także celów, które napastnik zamierza osiągnąć. Przemoc ma tendencje do powtarzania się, jest często rozpaczliwym zagłuszeniem poczucia niemocy. Za przemoc odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara. Czynniki ryzyka wystąpienia zachowań agresywnych i przemocowych mogą tkwić w środowisku rodzinnym, szkolnym lub w grupie rówieśniczej. Zachowania tego typu mogą być również generowane przez środki masowego komunikowania czy gry komputerowe albo wynikać z cech osobowych jednostki.

W opracowanych procedurach przyjęto następujące sformułowania i definicje:

Przez **zachowanie agresywne** rozumie się następujące zachowania:

- Celowe popychanie, kopanie;
- Bójki;
- Stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środków pirotechnicznych, łańcuchy, noże, zapalniczki, kleje, itp.), używanie ognia na terenie szkoły, posiadanie niebezpiecznych substancji;
- Wulgarnie zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników szkoły;
- Nie respektowanie zarządzeń obowiązujących na terenie szkoły;
- Wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie;
- Dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności;
-

Przez **zachowania przemocowe** rozumie się:

- Powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne;
- Ciągłe zastraszanie;
- Zjawisko „fali”;
- Powtarzające się pobicia, wyzywania, itp.

Rozmowa z osobą będącą świadkiem zdarzenia (dyrektor, nauczyciel, pracownik szkoły, inna osoba dorosła przebywająca na terenie szkoły, zwracająca uwagę na niewłaściwe

zachowanie ucznia) – rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu sprzecznym z przyjętymi zasadami. Rozmowa ma na celu przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować.

Rozmowa z wychowawcą klasy – następuje po zwróceniu uwagi na niewłaściwe zachowanie innego pracownika szkoły lub ucznia, który był świadkiem danego zdarzenia. Rozmowa ma na celu, podobnie jak wyżej, przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować. Wychowawca informuje ucznia, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, zostaną wyciągnięte dalsze konsekwencje.

Rozmowa z dyrektorem szkoły – ma miejsce wówczas, gdy po rozmowie z wychowawcą klasy, uczeń nadal postępuje niewłaściwie. Dyrektor szkoły w rozmowie informuje o tym, że jeśli dane zachowanie się nadal powtórzy to zostaną wobec ucznia wyciągnięte dalsze konsekwencje.

Upomnienie – stosuje się, gdy uczeń poważnie narusza normy i zasady panujące w szkole. Upomnienie nie powoduje natychmiastowego obniżenia oceny z zachowania, lecz ma wpływ na ocenę z zachowania na koniec semestru. Jest odnotowana w dzienniku szkolnym. Upomnienie może udzielić wychowawca lub dyrektor szkoły.

Upomnienie wychowawcy na forum klasy – stosowane gdy, upomnienie indywidualne nie jest skuteczne. Udziela się go w obecności całego zespołu klasowego. Zapisuje się go w dzienniku szkolnym, ma ono wpływ na ocenę z zachowania na koniec semestru.

Nagana wychowawcy – stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole. Zapisuje się ją w dzienniku szkolnym, ma ona wpływ na ocenę z zachowania na koniec semestru.

Nagana Dyrektora Szkoły – nagana skutkuje natychmiastowym obniżeniem oceny z zachowania i odpowiednim wpisem w dzienniku szkolnym. Stosuje się ją w przypadku znacznego złamania reguł i zasad panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości.

O obowiązujących w szkole procedurach wychowawcy klas informują:

1. Uczniów, podczas pierwszych lekcji wychowawczych.;
2. Rodziców, podczas pierwszego spotkania z rodzicami w każdym roku szkolnym.

Uczniowie i rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie stosownych oświadczeń i podpisów w dokumentacji szkoły (dziennik lekcyjny).

Powyższe procedury są dostępne w bibliotece, zastępcy dyrektora, pedagoga, psychologa.

I. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów:

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej:

- pracownik szkoły
- nauczyciel
- pedagog
- wychowawca
- dyrektor szkoły

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń wszystkich pracowników szkoły.

1. Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie).

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary;
2. Rozdzielenie stron;
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interwenującej;
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju interwencji;
5. Rozmowa z uczniem – zwrócenie uwagi na jego niewłaściwe zachowanie;
6. Zgłoszenie zaistniałego zdarzenia wychowawcy klasy.

Wychowawca

1. Rozmowa z uczniem;
2. Poinformowanie o zdarzeniu pedagoga szkolnego;
3. Gdy dane zdarzenie powtórzy się więcej niż 3 razy – upomnienie wychowawcy i odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym;
4. Gdy uczeń nadal nie reaguje na upomnienie – poinformowanie rodziców o zaistniałym fakcie;
5. Upomnienie dyrektora szkoły i obniżenie oceny zachowania.

2. Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.).

Pracownik szkoły

1. Zdecydowanie, stanowczo słownie, nie wdając się w dyskusje, całkowite przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary;
2. Rozdzielenie stron;

3. Ustalenie granic: nie dopuszczenia do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej;
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju dalszej interwencji;
5. Udzielenie pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpieczenie miejsca zdarzenia;
6. Wezwanie pomocy medycznej w razie konieczności;
7. Wezwanie wychowawcy (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcy) rozpoczęcie procedury wobec sprawcy zdarzenia;

Wychowawca

1. Powiadamia pedagoga oraz dyrekcji o zaistniałym zdarzeniu;
2. Powiadomienie rodziców sprawcy i ofiary o zaistniałym zdarzeniu;
3. Rozmowa indywidualna ze sprawcą zdarzenia – poinformowanie go o poważnym naruszenia obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.

Dyrektor szkoły

1. Wezwanie rodziców – poinformowanie ich o zaistniałym fakcie;
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia – wysłuchanie stron;
3. W przypadku poważnego wykroczenia – wezwanie policji i przeprowadzenie rozmowy z uczniem w obecności rodziców, wychowawcy i dyrektora szkoły;
4. Nagana dyrektora Szkoły – odpowiedni zapis w dzienniku;
5. Obniżenie oceny zachowania.

II. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów (powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne, zjawisko tzw. „fali”, pobicia, wyzywanie, itp.).

W tym przypadku stosuje się procedury takie w przypadku zachowania agresywnego o dużej szkodliwości.

III. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych):

1. Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu;
2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów – podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika – powiadomienie odpowiednich organów zgodnie z Ustawą z dn. 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela.

IV. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

1. Nauczycielowi przysługują prawa do korzystania z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

2. Uczeń, który znieważy nauczyciela, naruszy jego nietykalność cielesną lub dopuści się czynnej napaści, podlega karze określonej w Kodeksie Karnym;
3. W przypadku zaistnienia w/w sytuacji nauczyciel bezzwłocznie powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałym incydencie;
4. Nauczyciel natychmiast powiadamia policję;
5. Nauczyciel powiadamia rodziców i wzywa ich bezzwłocznie do szkoły;
6. Uczeń do czasu przybycia policji i rodziców pozostaje w gabinecie pedagoga szkolnego pod opieką lub – w przypadku jego nieobecności – w gabinecie dyrektora;
7. Dyrektor zapewnia odpowiednie warunki do wykonywania czynności służbowych przez policję;
8. Policja ustala okoliczności zdarzenia i wzywa świadków;
9. Uczeń otrzymuje naganą dyrektora, a także ponosi odpowiedzialność za popełnienie czynu zabronionego wobec nauczyciela na zasadach określonych w Kodeksie Karnym (jeżeli uczeń ukończył 17 lat), lub określonych w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich (jeżeli uczeń znajduje się między 13 a 17 rokiem życia).

V. Procedura postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji:

Definicja: Przez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

Nauczyciel

1. Słowne zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie ucznia;
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie;
3. W przypadku konfliktu pomiędzy uczniami – rozdzielenie stron;
4. W przypadku braku reakcji ze strony ucznia – poinformowanie o dalszych konsekwencjach zgodnych ze Statutem Szkoły;
5. Powiadomienie wychowawcy po zakończeniu lekcji;

Wychowawca

1. Rozmowa wychowawcy klasy, zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie i dalsze konsekwencje;
2. W przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości – upomnienie, sporządzenie odpowiedniej adnotacji w dzienniku lekcyjnym;
3. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły;
4. Obniżenie oceny z zachowania;
5. Konsekwencje : zgodne ze Statutem Szkoły.

Pedagog szkolny

1. W przypadku gdy nauczyciel prowadzący zajęcia nie potrafi opanować sytuacji w klasie wysyła gospodarza klasy po pedagoga szkolnego;

2. Pedagog zobowiązany jest udać się do wskazanej klasy i ustalić tożsamość przeszkadzających uczniów a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do swojego gabinetu lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora;
3. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniami i ustala konsekwencję zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia;
4. Jeżeli uczeń w sposób poważny narusza zasady obowiązujące w szkole – na wniosek pedagoga wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu;
5. Jeżeli przyczyną zakłócania toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach, należy postępować według tych procedur.

Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom, których uczniowie popełnili wykroczenie.

Niedopuszczalne jest wypraszenie przeszkadzającego ucznia z sali lekcyjnej oraz wysyłanie go w czasie lekcji do wychowawcy, pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.

VI. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. noże, żyłетки, kastet itp.):

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (jeśli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu);
2. Powiadomienie wychowawcy klasy i pedagoga szkolnego;
3. W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego; - w przypadku gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom – odizolowanie ucznia;
4. Wezwanie rodziców do szkoły, powiadomienie o konsekwencjach czynu;
5. Wezwanie policji;
6. Rewizja przeprowadzona przez policję w obecności rodziców ucznia;
7. Powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką;
8. Nagana Dyrektora Szkoły; obniżenie oceny zachowania.

VII. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego podczas lekcji:

1. ***Uczeń nie może używać telefonu komórkowego w czasie lekcji!!!***

VIII. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancje przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowuje środki ostrożności, w obecności drugiej osoby (nauczyciel, pedagog, pracownik szkoły) zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje o ile jest to możliwe ustalić, do kogo znaleziona substancja należy;

2. O zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły, który ma obowiązek wezwać policję
3. Powiadamia pedagoga szkolnego;
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IX. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy;
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga oraz dyrektora szkoły;
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przekazuje im uzyskana informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności;
4. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.

W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udziału dziecka w programie terapeutycznym;

5. Jeżeli rodzic odmawia współpracy lub nie stawia się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich);
6. Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

X. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy;
2. W razie konieczności odizolować ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie;
3. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udziela pierwszej pomocy, wzywa pogotowie ratunkowe;
4. Zawiadamia o tym fakcie pedagoga oraz dyrektora szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły;
5. Wychowawca wzywa rodziców do szkoły i przekazuje im uzyskane informacje. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności;

6. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób;
7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do szpitala na oddział toksykologiczny na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin);
8. O faksje zabrania ucznia przez policje zawiadamia się rodziców/prawnych opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat);
9. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalistę ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego;
10. W każdym tego typu przypadku uczeń otrzymuje nagane.

XI. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki.

1. Powiadomienie pedagoga oraz dyrekcji szkoły;
2. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrekcji) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp.

Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.

3. W przypadku gdy uczeń odda nauczycielowi podejrzaną substancję, szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji;
4. Powiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców/opiekunów prawnych ucznia i wezwanie do natychmiastowego stawiennictwa w szkole lub miejsca przebywania ucznia;
5. W przypadku, gdy uczeń odmawia oddania substancji – policja w obecności rodziców ucznia przeprowadza rewizji;
6. Wychowawca i dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem i jego rodzicami;
7. Udzielenie uczniowi nagany i obniżenie oceny z zachowania;
8. Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

XII. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.

1. Zgłoszenie faktu wychowawcy;
2. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia, pedagoga oraz dyrekcję;
3. Rozmowa dyscyplinująca i profilaktyczna – powiadomienie ucznia w obecności rodziców o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie;
4. Udzielenie upomnienia i zapis w dzienniku lekcyjnym;
5. W przypadku notorycznych sytuacji palenia tytoniu na terenie szkoły obniżenie oceny zachowania.

XIII. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.

1. Interwencja – powstrzymanie sprawy;
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców;
3. Wezwanie rodziców;
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji;
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody;
6. Nagana Dyrektora szkoły. Obniżenie oceny zachowania.

XIV. Postępowanie w przypadku zniszczenia dziennika lekcyjnego:

1. Nauczyciel, który stwierdził zniszczenie dziennika lekcyjnego zawiadamia Dyrektora szkoły lub jego zastępców;
2. Dyrektor powołuje komisję w celu ustalenia zakresu zniszczeń oraz odtworzenia zapisów dziennika lekcyjnego;
3. Komisja dokonuje odtworzenia dokumentacji na podstawie dokumentacji nauczyciela. Po zakończeniu prac sporządza odpowiedni protokół;
4. Dyrektor informuje o zdarzeniu organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Przedstawia mu ponadto protokół z prac komisji;
5. Dyrektor informuje o zdarzeniu uczniów klasy i ich rodziców oraz nauczycieli, przedstawia im skład powołanej komisji i wynikach ich prac;
6. Dyrektor wymierza karę regulaminową sprawcy jeżeli został on wykryty lub przyznał się sam.

XV. Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły.

1. Ustalenie sprawcy kradzieży;
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem celem ustalenia przyczyn kradzieży;
3. Poinformowanie pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji;
4. Wezwanie do szkoły rodziców ucznia i przekazanie im informacji;
5. Sporządzenie zapisu w dzienniku lekcyjnym;
6. Zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej rzeczy ewentualnie pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu;
7. W przypadku odmowy współpracy przez ucznia i rodziców powiadomienie policji;
8. Dalszy tok postępowania prowadzi policja;
9. Konsekwencja dla ucznia – zgodnie ze Statutem Szkoły.

XVI. Procedura postępowania w sytuacji gdy na terenie szkoły znajduje się osoba obca.

Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.

1. Postępowanie wobec osób obcych przebywających na terenie szkoły:
 - Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu,

- W przypadku ,gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, należy skierować ją w pobliże pokoju nauczycielskiego i poinformować o godzinie rozpoczęcia najbliższej przerwy śródlekcyjnej, w innych wypadkach należy kierować do dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa szkolnego lub kierownika administracyjnego,
- W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły. Przy odmowie wyjścia należy wezwać pomoc. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.

XVII. Procedury postępowania w sytuacji spraw spornych i konfliktowych.

1. Sporne sprawy i konflikty na terenie szkoły rozwiązuje się następująco:

- **Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy – rozstrzyga wychowawca.**

Pomocą służy mu pedagog, psycholog szkolny; w sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

- **Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas – rozstrzyga pedagog, psycholog szkolny we współpracy z wychowawcami klas;**

W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

- **Konflikt pomiędzy nauczycielem a uczniem rozwiązują:**

- wychowawca klasy w porozumieniu z pedagogiem lub psychologiem szkolnym – w przypadku konfliktu pomiędzy nauczycielami uczącymi w danej klasie a uczniami tej klasy,
- dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem lub psychologiem szkolnym – jeżeli decyzja wychowawcy nie zakończyła konfliktu lub konflikt z uczniami dotyczy wychowawcy klasy,
- w sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice ucznia,

Od orzeczenia Dyrektora szkoły może być wniesione odwołanie do organu prowadzącego szkołę. Odwołanie wnosi jedna ze stron. Nie może być ono jednak wniesione po upływie dwóch tygodni od daty wydania orzeczenia.

- **Konflikt między nauczycielami :**

– rozstrzyga Dyrektor szkoły, w przypadkach nie rozstrzygnięcia sporu przez Dyrektora strony mogą odwołać się do organu prowadzącego szkołę;

- **Konflikt pomiędzy Dyrektorem szkoły a nauczycielami:**

– rozpatruje na pisemny wniosek jednej ze stron organ prowadzący szkołę.

- **Konflikt między nauczycielem, a rodzicami ucznia:**

- rozstrzyga Dyrektor w porozumieniu z wychowawcą klasy, pedagogiem lub psychologiem szkolnym, a w razie konieczności Rada Pedagogiczna,
- spory rozstrzygane są na polubownym posiedzeniu z udziałem stron, którego posiedzenie dotyczy,
- termin posiedzenia ustalany jest wspólnie przez zainteresowane strony,
- z polubownego posiedzenia sporządzany jest protokół, przechowywany przez Dyrektora.

- **Konflikt pomiędzy rodzicami a innymi organami szkoły:**

- Rozstrzyga dyrektor.
- W przypadkach spornych przysługuje prawo wniesienia w ciągu 14 dni odwołania do organu prowadzącego.

- **Konflikt pomiędzy rodzicami uczniów zaistniałe na terenie szkoły:**

- Zgłasza pracownik szkoły, rozstrzyga Dyrektor w porozumieniu z wychowawcami klasy, pedagogiem lub psychologiem szkolnym,
- Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę wyjaśniającą i pouczającą o skutkach agresywnego zachowania,
- Ze spotkania sporządzona jest notatka, protokół,
- Od decyzji dyrektora przysługuje prawo wniesienia w ciągu 14 dni odwołania do organu prowadzącego szkołę.

- **Konflikty pomiędzy rodzicem a uczniem:**

- Zgłasza pracownik szkoły, rozstrzyga dyrektor w porozumieniu z wychowawcą klasy, pedagogiem lub psychologiem szkolnym.
- Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę wyjaśniającą i pouczającą o skutkach agresywnego zachowania,
- Ze spotkania sporządzona jest notatka, protokół,
- Od decyzji dyrektora przysługuje prawo wniesienia w ciągu 14 dni odwołanie do organu prowadzącego szkołę.

XVIII. Procedury postępowania w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy.

Szkoła prowadzi działania profilaktyczne, które mają na celu uświadamianie całej społeczności szkolnej (uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły) jakie są zasady korzystania z różnych technologii komunikacyjnych oraz jakie wynikają z ich zagrożenia. W szkole podejmuje się interwencję w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.

Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.

- Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice, inni uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

Ustalenie okoliczności zdarzenia

- Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane,
- Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga lub psychologa szkolnego i dyrektora,
- Pedagog lub psycholog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie,
- Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków,
- W procedurze interwencyjnej, o ile to możliwe, zabezpiecza się dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

Identyfikacja sprawcy

- Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy,
- W sytuacji kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, dyrektor szkoły kontaktuje się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.
- W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, dyrektor szkoły powiadamia policję.

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

- W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog lub psycholog szkolny powinien podjąć następujące działania:
 - przeprowadzić rozmowę z uczniem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólnie zastanowić się nad jego przyczynami i poszukać rozwiązania sytuacji konfliktowej,
 - omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane, a są ujęte w Statucie szkoły,
 - zobowiązać sprawcę do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów,
 - ustalić ze sprawcą sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
- W przypadku jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich osobno, zaczynając od lidera grupy,
- Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy,
- Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznaniu z materiałami dowodowymi, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec dziecka,
- We współpracy z rodzicami należy opracować projekt kontraktu, określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzebrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy

- Wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje kary zawarte w Statucie Szkoły,
- Dodatkowo uczeń – sprawca przemocy może mieć czasowy zakaz korzystania ze szkolnej pracowni multimedialnej w czasie wolnym lub przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych (zgodnie z regulaminem korzystania z telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych).

Działania wobec ofiary cyberprzemocy

- Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną przez pedagoga lub psychologa szkolnego,
- W strategii działań pomocy uczeń – ofiara powinien otrzymać wsparcie psychiczne oraz poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania,
- Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania pomocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy,
- Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie, podjętych działaniach szkoły i w miarę potrzeb, otrzymują wsparcia i pomoc specjalistów.

Ochrona środków zgłaszających zdarzenie

- Opieką psychologiczno-pedagogiczną otacza szkoła środków zdarzenia uczestniczących w ustalaniu przebiegu zajścia,
- Osoba, której uczeń zaufał informując o cyberprzemocy ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narazić świadka zgłaszającego problem.

Sporządzenie dokumentacji z zajścia

- Pedagog lub psycholog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę, i miejsce rozmowy, personalia oraz podpisy osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.
- Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis, itp.).

Powiadomienie sądu rodzinnego i policji

- W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.
- W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty do sądu rodzinnego i policji.

XIX. Procedura postępowania w sytuacji wypadku na terenie szkoły.

1. Udzielenie pierwszej pomocy w zależności od potrzeb (np. unieruchomienie kończyny, założenie opaski uciskowej, sztuczne oddychanie), powiadomienie pielęgniarki;
2. Wezwanie lekarza lub karetki pogotowia (w zależności od potrzeby);
3. Zawiadomienie rodziców o wypadku;
4. Obserwacja poszkodowanego do momentu przyjazdu karetki pogotowia;
5. Poinformowanie Dyrektora Szkoły o wypadku;
6. Dalsze postępowanie prowadzi Dyrektor Szkoły zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

XX. Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej:

1. *Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom głównie wykwalifikowana pielęgniarka szkolna;*
2. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nie posiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenie do sytuacji zagrożenia życia;
3. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem/opiekunem prawnym ucznia lub lekarzem (w przypadku gdy nauczyciel wie, że uczeń przyjmuje leki lub taka adnotacja znajduje się w dzienniku lekcyjnym np. inhalator przy astmie).
4. W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym czasie zajęcia dydaktyczno -wychowawczo-opiekuńcze z większą grupą uczniów jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów. Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne!;
5. W przypadku małej skuteczności udzielanej należy bezzwłocznie poinformować dyrektora lub zastępców dyrektora szkoły. Dyrektor lub osoba upoważniona przez niego natychmiast powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia, oraz w razie konieczności pogotowie ratunkowe;
6. Po przybyciu do szkoły rodzice/opiekun prawny lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

Pomoc w przypadku ataku padaczki:

1. Układamy ucznia na boku;
2. Chronimy głowę;
3. Zabezpieczamy miejsce, usuwamy niebezpieczne przedmioty;
4. Nie wkładamy nic do ust;
5. Zapewniamy spokój uczniowi;
6. Wzywamy pogotowie ratunkowe, gdy stan ucznia wyraźnie pogarsza się (atak trwa zbyt długo).

Pomoc w przypadku astmy:

1. Podajemy lek;
2. Uspakajamy chorego;
3. Rozpinamy zbyt ciasną odzież;
4. Otwieramy okna;
5. Pomagamy w przyjęciu pozycji najdogodniejszej dla ucznia (półsiedzącej);
6. Zwracamy na oddech (ma być wolny i głęboki – oddychamy razem z uczniem);
7. Wzywamy specjalistyczną pomoc, gdy objawy nie ustępują.

XXI. Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia na terenie szkoły:

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze

- omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej;
- upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych;
- monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji przez psychologa szkolnego, wychowawcę, nauczycieli uczących.

2. Działania interwencyjne:

- ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia;
- nie pozostawiaj ucznia samego;
- usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru;
- bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;
- zbierz wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia;
- wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli jest potrzeba;
- zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie;
- towarzysz uczniowi – jesteś dla niego ważny;
- zawiadom Dyrekcję Szkoły – Dyrekcja zawiadomi jednostkę sprawującą nadzór nad szkołą.

RYZYO UMIARKOWANE

- Np. UCZEŃ MÓWI O SAMOBÓJSTWIE;
- NIE MÓWI JAK TO ZROBI;
- NIE BYŁO WCZEŚNIEJSZYCH PRÓB.

DUŻE RYZYKO

- Np. WYSTĄPIŁY CZYNNIKI PRZEDWYPADKOWE;
- UCZEŃ MÓWI JAK TO ZROBI;

- BYŁY WCZEŚNIEJSZE PRÓBY.

EKSTREMALNE RYZYKO

- Np. WYSTĄPIŁY CZYNNIKI PRZEDWYPADKOWE;
 - UCZEŃ DOKONAŁ SAMOOKALECZENIA;
 - PODJĄŁ PRÓBĘ NIEUDANEGO ZAMACHU SAMOBÓCZEGO LUB INNE DZIAŁANIA ZAGRAŻAJĄCE ZDROWIU LUB ŻYCIA.
1. Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnia w miarę możliwości opiekę psychologa;
 2. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych;
 3. Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji;
 4. **Chroń ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np.. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).**

3. Działania naprawcze;

- dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;
- bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PPP lub placówką zdrowia psychicznego;
- podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

XXII. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły.

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z :
 - służbami medycznymi;
 - rodzicami ucznia;
 - policją, prokuraturą;
 - organem nadzoru pedagogicznego.
2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzję o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

XXIII. Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą;

1. Dyrektor Szkoły powiadamia nadzór pedagogiczny o zdarzeniu.
2. Dyrektor Szkoły organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli;
3. Wychowawcy informują o śmierci ucznia przekazując na forum swoich klas, należy unikać informowania na forum szkoły;

4. Przekazywany komunikat należy ograniczyć do minimum;
5. Należy nie dopuścić do doszukiwania się w tragicznym zdarzeniu sensacji, zbytniego rozgłosu. Nie należy dopuścić do gloryfikowania zmarłego ucznia, ukazywania go jako męczennika, wzoru do naśladowania;
6. Nie wolno wspominać, ani opisywać, metody samobójstwa a także miejsca w którym je popełniono;
7. Na każdym kroku mocno podkreślać, że samobójstwo nie jest żadną metodą radzenia sobie z problemami osobistymi. Przypomnieć do jakich instytucji uczniowie mogą i powinni zgłaszać się gdy mają problemy, zarówno z nauką jak i osobiste;
8. Przede wszystkim nie należy dopuścić aby którykolwiek z uczniów utożsamiał się z samobójcą i poprzez pryzmat tragicznego zdarzenia widział sposób na rozwiązanie swoich problemów;

XXIV. Procedura postępowania w przypadku żaloby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej).

1. Działania interwencyjne.

- poinformuj nauczycieli, wychowawców;
- przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania na godzinach wychowawczych, innych lekcjach;
- poinformuj uczniów na forum klasy;
- stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

2. Działania naprawcze:

- oceń potrzeby – monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzisz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;
- skonsultuj sytuację z pedagogiem, psychologiem lub specjalistą z PPP; ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

XXV. Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia pełnoletniego przestępstwa z Kodeksu Karnego:

1. Nauczyciel - świadek zdarzenia niezwłocznie powiadamia Dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę;
2. Wychowawca ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia;
3. Wychowawca przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę Dyrektora szkoły lub pedagoga;
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia;
5. Dyrektor szkoły powiadamia policję;

Czyny karalne będące przestępstwami z Kodeksu Karnego:

1. Publiczne znieważenie, niszczenie, uszkodzanie, usuwanie godła, sztandaru, flagi bądź innego znaku państwowego;

2. Spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, trwałego istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała;
3. Spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia;
4. Udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu;
5. Groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę jej spełnienia;
6. Stosowanie przemocy wobec osoby lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia tej przemocy;
7. Rozpijanie małoletniego poprzez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia lub nakłanianie go do spożycia;
8. Pomawianie innej osoby, grupy osób, instytucji o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego do danego stanowiska, zawodu;
9. Znieważanie innej osoby w jej obecności, albo pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła np. nauczyciela;
10. Znieważanie innej osoby za pomocą środków masowego przekazu np. sms, Internet.
11. Uderzenie człowieka lub w inny sposób naruszenie jego nietykalności cielesnej;
12. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego w trakcie pełnienia przez niego obowiązków służbowych;
13. Publiczne znieważenie grupy ludności lub osoby z powodu jej przynależności etnicznej, narodowej, rasowej, wyznaniowej;
14. Udział w zorganizowanej grupie lub związku mającym na celu popełnienie przestępstwa;
15. Znieważenie pomnika lub innego miejsca publicznego urządzonego w celu upamiętnienia zdarzenia historycznego lub uczczenia osoby;
16. Podrobienie lub przerobienie dokumentu lub używanie takiego dokumentu jako autentycznego, np. zwolnienie lekarskie, legitymacja szkolna, dopisywanie ocen w dzienniku;
17. Kradzież cudzej rzeczy np. telefonu;
18. Kradzież z włamaniem, np. do pracowni komputerowej;
19. Niszczenie cudzej rzeczy, uszkodzanie w wyniku czego nie nadaje się do użytku;
20. Puszczanie w obieg podrobionego lub przerobionego pieniądza, innego środka płatniczego.

ZASADY REAGOWANIA

1. Reagujemy przekazując jednocześnie troskę o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i agresora). Nie potępiamy ucznia, ale wskazujemy na zachowania, których nie aprobujemy, wyrażając swoją niezgodę na stosowanie przemocy;
2. Współpracujemy z pedagogiem, psychologiem i innymi nauczycielami, udzielamy sobie nawzajem wsparcia

Schemat przebiegu interwencji profilaktycznej

1. Rozmowa z uczniem: diagnoza, porada;
2. Rozmowa z rodzicami: diagnoza, porada, wspólne opracowanie kontraktu;
3. Wspólna rozmowa z uczniem i rodzicami: uczeń negocjuje i podpisuje kontrakt;
4. Monitorowanie: wymiana informacji między szkołą a rodzicami;
5. W przypadku gdy uczeń nie chce podpisać kontraktu lub nie przestrzega jego założeń – konsekwencje zgodne ze Statutem Szkoły.

Działania wobec agresorów – rozmowy ze sprawcami

1. Jeżeli w przemocy uczestniczy więcej niż jedna osoba, należy rozmawiać z każdym z osobna zaczynając od lidera grupy;
2. Miejscem nie może być korytarz ani pokój nauczycielski, lecz pomieszczenie zapewniające spokój i brak udziału świadków;
3. Nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić sobie cel;
4. Nauczyciel powinien opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy;
5. Należy upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc, że chodzi o to, aby zaradzić w szkole sytuacjom przemocy;
6. Sprawca musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat; - w tej klasie (szkole) nie akceptujemy przemocy i będziemy pilnować, żeby nikt tego nie robił, nie wolno ci używać przemocy;
7. Rozmowa ma być dialogiem, a nie przemówieniem do sprawcy, o tym co nauczyciel myśli o tej sytuacji;
8. Należy dać szansę wypowiedzenia się, wysłuchać uważnie, jeśli mówi o sobie i sytuacji w szkole;
9. Jeśli uczeń milczy – nauczyciel może powrócić jeszcze raz do propozycji swojej chęci pomocy;
10. Rozmowy powinny odbywać się systematycznie, dopóki istnieje problem. Należy ustalić hierarchię rozmów. Na kolejnym etapie powinny być zaangażowane inne osoby (wychowawca, inny nauczyciel, psycholog, rodzice, dyrektor);
11. Rozmowa ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku podpisania przez niego kontraktu lub zobowiązania zmiany nieakceptowanych w społeczności szkolnej zachowań;
12. Sprawca musi zostać poinformowany o sankcjach, jakie zostaną zastosowane w przypadku, gdy nadal będzie on stosował przemoc wobec innych osób (sankcje zawarte w Statucie Szkoły oraz kontrakcie);
13. Ustalenia zawarte w zobowiązaniach lub w kontrakcie z uczniem – powinny być znane innym nauczycielom, którzy mogą być źródłem informacji o zmianach zachowania sprawcy, a także, gdy wymaga tego sytuacja, uczniom klasy do której on uczęszcza;

W uzasadnionych przypadkach można zrezygnować z jawności kontraktu.

Kontrakt powinien zawierać:

- zachowania nieakceptowane;
- oczekiwania wobec ucznia;
- konsekwencje w przypadku nieprzestrzegania warunków kontraktu;
- zasady odzyskiwania przywilejów;

Działania wobec ofiar przemocy:

Uczniowie będące ofiarami przemocy, dzielą się na 2 grupy:

1. Zwykle ofiary (nie przyczyniają się swoim zachowaniem do aktów przemocy);
2. Ofiary prowokujące (mają wpływ na sytuację, przez prowokacyjne zachowania).

W stosunku do **pierwszej grupy** uczniów, nauczyciel ma za zadanie okazanie zainteresowania i udzielenie wsparcia a także dodanie im odwagi do stawiania czoła problemom.

Pomoc **drugiej grupie** uczniów, polega dodatkowo na uświadomieniu im własnej roli do wyzwalania agresji innych uczniów. Nauczyciel może wspólnie z ofiarą przemocy przemyśleć działania, jakie zapobiegają „błędnemu kołu”.

Rozmowy z rodzicami ofiar przemocy.

Rodzice dziecka dręczonego przez innych uczniów, powinni być poinformowani o sytuacji dziecka w szkole (ogólne zasady rozmowy są podobne do zasad rozmów ze sprawcami, ich rodzicami). Nauczyciel może zaproponować różne rozwiązania tego problemu, a także podać wskazówki postępowania z dzieckiem.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- Udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Jeśli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję. W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub Sąd Rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję. W przypadku znalezienia na terenie szkoły materiałów wybuchowych, broni, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję nr 997 lub 112 (z telefonu komórkowego).

Zaopiniowany pozytywnie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 03.10.2013 roku.

